

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Banku Pekao S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. („Grupa Kapitałowa”), w której jednostką dominującą jest Bank Pekao S.A. („Jednostka dominująca”), które zawiera:

- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 r.;

sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.:

- skonsolidowany rachunek zysków i strat;
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów;
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym;
- skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych;

oraz

- informację dodatkową zawierającą opis przyjętych zasad rachunkowości i noty objaśniające

(„skonsolidowane sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2018 r., skonsolidowanych finansowych wyników działalności oraz skonsolidowanych przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony tego dnia zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa oraz statutem Jednostki dominującej.

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu ds. Audytu Jednostki dominującej, które wydaliśmy dnia 25 lutego 2019 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Międzynarodowych Standardów Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089 z późniejszymi zmianami) („ustawa o biegłych rewidentach”);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek

interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27 maja 2014 r., str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11 czerwca 2014 r., str. 66) („rozporządzenie UE”);

- innych obowiązujących przepisów prawa.

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Grupy Kapitałowej zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”), przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce.

Spełniamy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IFAC. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Grupy Kapitałowej zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia

spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości, a przy formułowaniu naszej opinii podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw. Zidentyfikowaliśmy następujące kluczowe sprawy badania:

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe

Wartość bilansowa kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosła na dzień 31 grudnia 2018 r. 130.108 mln zł, a na dzień 31 grudnia 2017 r. 133.308 mln zł. Wartość zobowiązań pozabilansowych wyniosła na dzień 31 grudnia 2018 r. 44.027 mln zł, a na dzień 31 grudnia 2017 r. 43.970 mln zł. Wartość odpisów z tytułu utraty wartości wyniosła 6.152 mln zł na dzień 31 grudnia 2018 r., w porównaniu do 5.358 mln zł na dzień 31 grudnia 2017 r. Wartość rezerw na zobowiązania o charakterze pozabilansowym wyniosła na dzień 31 grudnia 2018 r. 239 mln zł, a na dzień 31 grudnia 2017 r. 235 mln zł.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe wyniósł za 2018 r. 504 mln zł, a za 2017 r. 521 mln zł.

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: nota 16 „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

nota 29 „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”, nota 43 „Rezerwy” oraz nota 6.2 „Ryzyko kredytowe”.

Kluczowa sprawa badania

Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. W procesie szacowania odpisów wyróżnia się dwa zasadnicze etapy – identyfikację przesłanek utraty wartości lub istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz pomiar strat oczekiwanych.

Począwszy od 1 stycznia 2018 roku na potrzeby kalkulacji odpisów Grupa Kapitałowa stosuje Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 *Instrumenty finansowe*, który zastąpił w tym zakresie MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Przesłanki utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego identyfikowane są głównie na podstawie terminowości obsługi zadłużenia oraz aktualnego poziomu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w porównaniu do wartości tego parametru na moment początkowego ujęcia ekspozycji, natomiast odpisy z tytułu utraty wartości są szacowane przy wykorzystaniu metod statystycznych na podstawie parametrów ryzyka metodą portfelową. Parametry ryzyka, takie jak prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD), strata w momencie niewykonania zobowiązania (LGD) czy wartość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania (EAD) są wyznaczone dla poszczególnych ekspozycji kredytowych lub jednorodnych grup ekspozycji w oparciu o dane historyczne, przy uwzględnieniu oczekiwanych warunków makroekonomicznych.

Odpisy z tytułu utraty wartości stanowią szacunek strat kredytowych oczekiwanych w odniesieniu do należności kredytowych na dzień bilansowy w horyzoncie 12 miesięcy bądź całego okresu życia ekspozycji. Obszar ten uznaliśmy za kluczową sprawę badania, ponieważ, biorąc pod uwagę wielkość portfela

Nasze procedury

W ramach procedur badania dokonaliśmy krytycznej oceny procesu oraz polityk rachunkowości w zakresie tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom, jak również dokonaliśmy krytycznej analizy środowiska kontrolnego ze szczególnym uwzględnieniem kontroli automatycznych w systemach IT Grupy Kapitałowej.

Procedury badania, przeprowadzone przy wsparciu naszych wewnętrznych specjalistów z zakresu ryzyka kredytowego oraz IT, obejmowały między innymi:

- krytyczną ocenę zaprojektowania i wdrożenia kluczowych kontroli wewnętrznych (w tym ogólnych kontroli systemów informatycznych) w procesie klasyfikacji ekspozycji kredytowych do koszyków oraz szacowania oczekiwanych strat kredytowych (w tym monitorowanie wartości zabezpieczeń) jak również testowanie efektywności tych kontroli. Nasze procedury skupiały się w szczególności na kontrolach w zakresie terminowego monitorowania sytuacji kredytobiorców oraz kalkulacji odpisów;
- krytyczną analizę metodyki szacowania parametrów ryzyka oraz odpisów z tytułu utraty wartości zarówno metodą indywidualną, jak i grupową pod kątem zgodności z wymogami MSSF 9, jak i najlepszą praktyką rynkową;
- procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz parametrów ryzyka odzwierciedlających jakość portfela kredytowego, oraz poziomu odpisów z tytułu utraty wartości, w szczególności mające na celu identyfikację portfeli kredytów i pożyczek udzielonych klientom z niedoszacowanymi odpisami.

Procedury specyficzne dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom ocenianych grupowo:

- z uwzględnieniem wyników walidacji przeprowadzonej przez Grupę Kapitałową, krytyczna ocena założeń oraz danych wejściowych

kredytowego, szacowanie oczekiwanych strat kredytowych ma istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, wiąże się z niepewnością i wymaga od Zarządu Jednostki dominującej zastosowania istotnego osądu. Głównym obszarem ryzyka jest brak identyfikacji istniejących przesłanek utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz dobór niewłaściwych danych do wyznaczenia parametrów modelu statystycznego, które mogą nie odzwierciedlać oczekiwanego poziomu strat kredytowych na dany dzień bilansowy. Ponadto występuje ryzyko błędów w procesie kalkulacji odpisów.

- wykorzystanych w estymacji modeli oczekiwanych strat kredytowych dla poszczególnych kluczowych parametrów ryzyka kredytowego, takich jak w szczególności logika transferu pomiędzy koszykami, prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD) czy strata wynikająca z niewykonania zobowiązania (LGD),
- rekalkulacja wybranych elementów parametrów ryzyka stosowanych w kalkulacji strat oczekiwanych metodami statystycznymi,
 - ocena adekwatności odpisów na straty oczekiwane w horyzoncie 12 miesięcy poprzez odniesienie do strat kredytowych realizowanych na poszczególnych portfelach jednorodnych w przeszłości;
 - analiza poprawności przypisania parametrów modeli oczekiwanych strat kredytowych do poszczególnych kredytów i pożyczek udzielonych klientom na podstawie charakterystyk portfeli jednorodnych, np. klasy ratingowej, statusu przeterminowania;
 - niezależna rekalkulacja odpisów wyliczonych metodami statystycznymi;
 - analiza poprawności alokacji kredytów i pożyczek udzielonych klientom do koszyków z uwzględnieniem kryteriów jakościowych i ilościowych;
 - ocena wpływu czynników makroekonomicznych na poszczególne parametry modelu oczekiwanych strat kredytowych oraz kalkulację oczekiwanych strat kredytowych.

Dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom ocenianych indywidualnie na podstawie wybranej próby – ocena poprawności identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz przesłanek utraty wartości, a dla aktywów z utratą wartości – krytyczna ocena kluczowych założeń przyjętych przez Grupę Kapitałową oraz niezależne przeliczenie wartości odpisów.

Wpływ zastosowania Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 po raz pierwszy

Opis metody i skutki wdrożenia Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 9 – *instrumenty finansowe* („MSSF 9”) zawarty jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w nocie 5.10 „Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od lub po 1 stycznia 2018 roku”. Wpływ MSSF 9 na wynik z lat ubiegłych wynosi 997 mln zł.

Kluczowa sprawa badania

Wdrożenie od 1 stycznia 2018 r. nowych zasad ujmowania, klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych zgodnie z MSSF 9 wymagało oszacowania wpływu wprowadzenia nowego standardu na bilans otwarcia na dzień 1 stycznia 2018 r. oraz odniesienia zmian na niepodzielony wynik finansowy.

Głównie zmiany w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych dotyczyły konieczności określenia modeli biznesowych przyjętych przez Grupę Kapitałową do zarządzania daną grupą aktywów finansowych oraz przeprowadzenia testów charakterystyk przepływów pieniężnych w celu określenia czy wynikające z umowy przepływy pieniężne stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. W zakresie utraty wartości instrumentów finansowych wdrożenie standardu wymagało zastosowania zaawansowanych modeli statystycznych w celu pomiaru istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz oszacowania oczekiwanych strat dla portfela kredytowego w horyzoncie całego życia ekspozycji.

Obszar ten uznaliśmy za kluczową sprawę badania, ponieważ zastosowanie nowego standardu wymagało istotnych zmian w procesach biznesowych, systemach informatycznych i sprawozdawczych oraz pozyskania nowego zakresu danych wykorzystywanych na potrzeby wyceny aktywów finansowych. Spełnienie kryteriów klasyfikacji i wyceny oraz kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych wymagało również od Zarządu Jednostki dominującej zastosowania istotnego osądu. Główny obszar ryzyka w zakresie wdrożenia nowego standardu dotyczył właściwego określenia modeli biznesowych dla aktywów finansowych Grupy Kapitałowej oraz interpretacji wyników testów charakterystyk przepływów pieniężnych, a także szacunku oczekiwanych strat kredytowych opisanych szerzej w punkcie „Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe” powyżej. Dodatkowo, MSSF 9 zmieniając standard MSSF 7

Nasze procedury

Poza procedurami dotyczącymi odpisów z tytułu utraty wartości oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, opisanymi w poprzedniej kluczowej sprawie badania, nasze procedury dotyczące oceny poprawności wdrożenia nowego standardu, przeprowadzone przy wsparciu naszych własnych specjalistów z zakresu wycen instrumentów finansowych, obejmowały między innymi:

- ocenę stosowanej przez Grupę Kapitałową metodyki w zakresie klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych pod kątem zgodności z wymogami MSSF 9, jak i praktyką rynkową;
- ocenę poprawności przypisania aktywów finansowych do modeli biznesowych, w tym analizę sprzedaży instrumentów finansowych dokonywanych w badanym okresie;
- niezależne sprawdzenie poprawności przeprowadzania testów charakterystyk przepływów pieniężnych na wybranej próbie umów kredytowych;
- ocenę poprawności wyceny instrumentów finansowych w wartości godziwej;
- ocenę kompletności i poprawności ujawnień, w tym dotyczących zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy oraz wymogów ilościowych i jakościowych w zakresie zwłaszcza ryzyka kredytowego aktywów finansowych.

Instrumenty finansowe: ujawnienia, skutkowało zwiększonym zakresem wymaganych ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Inne sprawy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r. zostało zbadane przez

innego biegłego rewidenta, który w dniu 26 lutego 2018 r. wyraził opinię bez zastrzeżeń na temat tego sprawozdania.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz skonsolidowanej sytuacji majątkowej i finansowej oraz skonsolidowanych finansowych wyników działalności Grupy Kapitałowej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa i statutem Jednostki dominującej, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Jednostki dominującej uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając skonsolidowane sprawozdanie finansowe Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Grupy Kapitałowej do kontynuowania działalności,

ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Jednostki dominującej albo zamierza dokonać likwidacji Grupy Kapitałowej, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania prowadzenia działalności.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w tej ustawie. Członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Grupy Kapitałowej.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników

podejmowane na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Grupy Kapitałowej ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarządu Jednostki dominującej obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem

- lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Grupy Kapitałowej;
 - oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd Jednostki dominującej;
 - wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Jednostki dominującej zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Grupy Kapitałowej do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Grupa Kapitałowa zaprzestanie kontynuacji działalności;
 - oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść skonsolidowanego sprawozdania

finansowego, w tym ujawnienia, a także czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację;

- uzyskujemy wystarczające i odpowiednie dowody badania odnośnie informacji finansowych jednostek lub działalności gospodarczych wewnątrz Grupy Kapitałowej w celu wyrażenia opinii na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzór i przeprowadzenie badania Grupy Kapitałowej i pozostajemy wyłącznie odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Przekazujemy Komitetowi ds. Audytu Jednostki dominującej informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Przekazujemy Komitetowi ds. Audytu Jednostki dominującej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz informujemy o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi ds. Audytu Jednostki dominującej wskazaliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy uznając je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają ich publicznego ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że sprawa nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje wynikające z jej ujawnienia przeważałyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składa się sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 r. („Sprawozdanie z działalności”) wraz

z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego które jest wyodrębnioną częścią tego Sprawozdania z działalności (razem „Inne informacje”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za Inne informacje zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

Zarząd oraz członkowie Rady Nadzorczej Jednostki dominującej są zobowiązani do

zapewnienia, aby Sprawozdanie z działalności wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta

Nasza opinia z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozważenie czy nie są one istotnie niespójne ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie w Innych informacjach, to jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi

w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jesteśmy zobowiązani do wydania opinii, czy Grupa Kapitałowa w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarła informacje wymagane przepisami prawa lub regulaminami, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa i informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz do poinformowania, czy Grupa Kapitałowa ujawniła w Sprawozdaniu z działalności nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla sporządzającej odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie Jednostkę dominującą i jej jednostki zależne każdego szczebla.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie pracy wykonanej w trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa; oraz

- jest zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy w Sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, które jest wyodrębnioną częścią Sprawozdania z działalności, Grupa Kapitałowa zawarła informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 757) („rozporządzenie”).

Ponadto naszym zdaniem informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz lit. i rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostały sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, oraz
- są zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Grupa Kapitałowa korzystając ze zwolnienia, o którym mowa w art. 55 ust. 2e ustawy o rachunkowości ujawniła w Sprawozdaniu o działalności nazwę i siedzibę jednostki

dominującej wyższego szczebla sporządzającej odrębne sprawozdanie grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, które obejmie Jednostkę dominującą i jej jednostki zależne każdego szczebla.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Jednostki dominującej odpowiada za zapewnienie zgodności działania Grupy Kapitałowej z regulacjami ostrożnościowymi, w tym za prawidłowość ustalenia współczynników kapitałowych.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania, czy Grupa Kapitałowa przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Grupa Kapitałowa prawidłowo ustaliła współczynniki kapitałowe przedstawione w nocie 6.6 „Zarządzanie kapitałem własnym”.

Celem badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Grupę Kapitałową obowiązujących regulacji

ostrożnościowych, a zatem nie wyrażamy opinii na ten temat.

W oparciu o przeprowadzone badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia przez Grupę Kapitałową w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Grupę Kapitałową współczynników kapitałowych na dzień 31 grudnia 2018 r., które mogłyby mieć istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art.

5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczyliśmy na rzecz Grupy Kapitałowej i jednostek przez nią

kontrolowanych w badanym okresie zostały ujawnione w punkcie 8 Sprawozdania z działalności.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej

uchwałą Walnego Zgromadzenia z dnia 21 czerwca 2018 r. Całkowity nieprzerwany okres zlecenia badania wynosi 1 rok.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Marcin Podsiadły

Stacy Ligas

Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 12774
Komandytariusz, Pełnomocnik

Członek Zarządu KPMG Audyt Sp. z o.o.,
Komplementariusza KPMG Audyt Spółka
z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.

Warszawa, 25 lutego 2019 r.